

4.6. 2023, neděle svaté Trojice

Píseň: 289,1 *Tebe, Bože, chválíme*

Milost našeho Pána Ježíše Krista a láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi. (2 Kor 13,13)

Píseň: 589 *Bud' sláva Bohu, chvála Otci*

Modlitba:

Hospodine, svatý Bože, stvořiteli vesmíru, světa, lidí,
rozhlížíme se kolem sebe a ohlížíme se zpátky, rozpoznáváme tvoje stopy, otisky tvé lásky.

Děkujeme, že jsi nás laskavě dovedl až sem.

Myslíš to s námi dobře, víme to, jen si rádi děláme věci podle sebe, sami se rozhodujeme, volíme si cestu a řešení, která nebolí, nejsou náročná... chtěli bychom ráno vstávat a odevzdávat začínající den Tobě... ale často spíš spěcháme, abychom stihli to, co nám připadá důležité a nutné a zastavit se, poděkovat, poprosit o požehnání nestihneme...

Prosíme, připomínej se nám. Nechávej Ducha vanout do nehybnosti, pročišťovat temné kouty, oživovat zmrtnělé a ustrnulé.

V tomto shromáždění bud', o to prosíme, Amen.

Čtení: Mt 6,19-34

Píseň: 188 *Neskládejte v mocných naději*

Text: Joz 24,1-7; 13-18; 25-28

Kázání:

Občas narazíme v přírodě na nějaký zvláštní kámen. Uprostřed lesa, na okraji pole, na mezi... Je zašlý, možná na něm rozeznáme zbytky nějakého nápisu nebo kříže. Proč tady je? Mám na mysli smírcí kameny nebo kříže. O mnohých nic nevíme, ale k některým se váží zajímavé a někdy hrůzostrašné pověsti. Kdo, co, kdy, jak... Byl zde spáchán hrdelní zločin, někdo někoho zabil... Jako výraz pokání musel viník vztyčit kámen, resp. kamenný kříž. Jiný kámen s dvanácti kříži připomíná, že na jeho místě kdysi ve vánici zmrzlo dvanáct dětí cestou ze školy... Jiné kříže připomínají, že se na daném místě stala naopak nějaká dobrá věc, někdo byl zachráněn, uzdraven.

Máme kolem sebe (mnohdy i na sobě) připomínky, pomníky, památníky. Je to v tom názvu - abychom pamatovali, nezapomněli. Proto mám na ruce snubní prsten. Proto nosíme křížek na krku. Proto jsou u cesty Boží muka. Proto jsou na návsích i náměstích památníky obětem války, jednu pamětní desku máme zde v chodbě, památník obětem války je na náměstíčku před kostelem. Pomníky vedou k zastavení, ke vzpomínce, vděčnosti, někdy jsou varováním, vztyčeným prstem, vykřičníkem.

Kámen, o kterém jsme dnes četli z Bible, je v Šekemu. Nechal ho tam vztyčit Jozue.

Šekem (dnešní palestinské město Náblius) má příhodnou polohu, je zde dobrý přístup k vodě, údolí, kde město leží, bývalo oseto obilím, na okolních svazích se pásly ovce, pěstovala se vinné réva a olivy. Místo představuje křižovatku důležitých cest spojujících Jeruzalém a Galileu i Středozemní moře a Jordán. Archeologický průzkum prokázal stopy nepřetržitého osídlení od poloviny 5. tis. př. n. l. Jozue si dobře vybral. Nebo – Hospodin Jozua přivedl na dobré místo (země oplývající mlékem a medem...)

U města Šekem je kámen. Aby to nebyl jen zajímavý, ale jinak mrtvý kámen, musí mluvit, žít, musí se o něm vyprávět příběhy.

O knize Jozue jsme tady už mluvili několikrát. (Proč muselo být dobyto Jericho, kdo byla Rachab...) Celá kniha je o tzv. obsazování země. Obsazené území bylo losem rozděleno mezi jednotlivé kmeny, také byla ustavena útočištná města a města lévijská. Lidé se chystají v zemi zabydlet.

(Už jsme doma...) Otevírá se nová životní etapa. Nastěhování do nového domu. Očekávání... Start. Vstup do manželství. Je dobré ten začátek nějak zdůraznit, spojit s rituálem. Ano, trochu to připomíná svatbu (také tím uzavíráním smlouvy).

Jozue svolá lid a vede jej k ohlédnutí. (stojíte na prahu nového domu, už se chcete rozběhnout po místnostech, rozestavět nábytek... ale hlava rodiny řekne: ještě ne...) Vzpomeňte si... odkud byl přiveden Abraham, jak se rozmnožilo jeho potomstvo (to jste vy), jaké to bylo v Egyptě a jak vás Mojžíš s Áronem od faraona vyvedli... Egyptané vás pronásledovali... to všechno jim Jozue zopakuje. Taková nedělní škola. Promítá jim film a mají v něm hledat Boží stopy. Ohlížení. Vzpomínání víry. Oni tam stojí na prahu nového života v zemi, kde konečně nejsou otroky, a Jozue otáčí jejich hlavy a myslí zpátky. Paměť a kontinuita je důležitá. Slyšeli jste asi o projektu Paměť národa. Aby minulost nezmizela. Potřebujeme ji pro dny příští.

Když to Jozue vše připomene, řekne: *Jestliže se vám zdá, že sloužit Hospodinu je zlé, vyvolte si dnes, komu chcete sloužit: zda božstvům, kterým sloužili vaši otcové, když byli za řekou Eufratem, nebo božstvům Emorejců, v jejichž zemi sídlíte. Já a můj dům budeme sloužit Hospodinu.*" (Joz 24,15)

Lid izraelský odpoví Jozuovi hned: my taky! (budeme sloužit Hospodinu) Ale co následuje? Jozue jako by nevěřil. Ještě je varuje, že to nezvládnou. Chce to rozhodnutí slyšet ještě jednou. Snad proto, aby pak někdo neříkal, že to přeslechl, že vlastně nevěděl, o co se jedná...

Na prahu nové země, nového života se rozhodli. Všichni svorně, společně. Budeme sloužit Hospodinu. Co to je služba Hospodinu? Jozue říká, že musí odstranit modly. Toto rozhodování sloužit Hospodinu mi přijde velmi racionální, rozumové. My máme někdy tendenci vnímat víru víc jako věc citu, srdce, snad pocitu. Nesouvisející příliš s nějakým vědomým rozhodnutím, s rozumem. Ale zde je to popsáno jasně: ohlédněte se, přemýšlejte, rozhodněte se. A jděte do toho.

Já a můj dům sloužit budeme Hospodinu. Co to znamená – pro mě, pro nás, dnes? Americký starozákoník W. Brueggemann sepsal devatenáct tezí, které nazval „vzdoroscénář“. Popisuje v něm, jak by se nám Bible měla stát jakousi kritickou alternativou zajetí, ve kterém se jako církev a společnost nacházíme. Toto zajetí nazývá terapeuticko-technologicko-konzumentský militarismus. Co myslí tímto složitým názvem? Současná doba nám vnucuje představu, že na všechno, na každou bolest a trápení je lék, vše kolem nás se dá zajistit a zvládnout pomocí lidského génia, všechny zdroje nám jsou k dispozici. Na tyto jistoty máme právo a musíme si je chránit a bránit. Svět reklamy nás chce držet v iluzi štěstí, v bublině bezpečí. Úkolem církve je vysvobodit člověka z tohoto scénáře a nabídnout jiný, alternativní. Tuto alternativu hledá Brueggemann v Bibli. Do tohoto vzdoroscénáře, alternativního světa se vstupuje křtem. Součástí křestní liturgie bývalo (někdy je i v současnosti) odřeknutí ďábla. „Odříkáš se panujícího scénáře?“ Chceš jít jinak? Ta alternativní cesta je popsána např. v Ježíšově kázání na hoře (část jsme četli – nebudeš mít starost...)

Když se vrátím do příběhu Jozua: Izraelci stanuli v nové zemi (resp. zpátky v té, kterou dávno opustili), rozhlíží se, jaké to tam je, jaké jsou zvyky, co tam vládne, co určuje ducha doby – a mají mít nějaký program, scénář pro život v této zemi. Spolu s Jozuem se rozhodnou, že oni budou sloužit Hospodinu. S tím souvisí odstranění cizích božstev.

Jedním z podnětů W. Brueggemanna je např. taková zdánlivá maličkost jako pravidelná modlitba před jídlem. Je to primární způsob, jak čelit tržní mentalitě, která vnímá jídlo jen jako distribuci zboží. (postřeh Marka Douglase)

Dnes je Trojiční neděle. Dnešní jozuovský příběh nám ukazuje, jak je důležité se ohlížet zpět a uvědomit si, co všechno pro mě Hospodin vykonal. S tímto vědomím se rozhodujeme, jak dál, komu sloužit, kudy jít. Ježíš nám ukazuje (svým životem i smrtí, slovy, kázáním na hoře...) že tou alternativní cestou se dá jít. Že to má budoucnost. I když to není cesta jednoduchá (jednodušší). Rozhodnutí děláme vědomě, racionálně. A přece jsou vedena Duchem Božím. To on pomáhá člověku v rozhodnutí, to on mu bude pomáhat v tom vytrvat.

Pane Bože, svět a život není jednoduchý, prosíme, buď s námi. Amen.